

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SERAMİK ANASANAT DALI
Yüksek Lisans Tezi

SERAMİK OYUNCAKLARIN GÜNÜMÜZE YANSIMALARI

Hazırlayan
Taşkın GÜMÜŞOĞLU

Danışman
Prof. Halil YOLERİ

İzmir /2019

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Seramik Oyuncakların Günümüze Yansımaları” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Haziran, 2019

Taşkın Gümüšoğlu

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü' nün / / tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre Seramik Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Taşkın GÜMÜŞOĞLU'nun, "Seramik Oyuncakların Günümüze Yansımaları" konulu tezi incelenmiş ve aday / / tarihinde, saat 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerinin sorduğu sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin olduğuna oy ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

ÖZET

Arkeolojik çalışmalar sayesinde aydınlatılan insanlık tarihi içerisinde, seramikten yapılmış pek çok araç gereç görebiliriz. Bu araç gereçler bize her dönem insan yaşamı hakkında ipuçları veren nesneler olmuştur. Çağlar boyunca kimi zaman saklama kabı kimi zaman tapınma nesnesi, kimi zaman da oyuncak olarak yaşantımızın farklı alanlarının vazgeçilmez nesneleri olmuştur.

Kullanım alanı çok geniş olan seramik ürünler, çocukların dünyasında da yerini almıştır. Bu süreçte seramikten yapılmış oyuncak arabalardan, bebeklerden, düdüklere kadar çok çeşitli oyuncaklara rastlanmaktadır.

18. yy.'ın ikinci yarısında başlayan sanayi devrimi ve gelişen teknoloji ile birlikte diğer alanlarda olduğu gibi seramik oyuncakların yerini de farklı malzemeler almış, seramikten oyuncakların yapımında belirgin azalma olmuştur. Bu araştırmada, azalma sürecindeki seramik oyuncakların geçmişi ve günümüzde bu oyuncakların yerine kullanılan farklı malzemelerden oyuncaklara değinilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Seramik, Seramik Oyuncaklar, Oyuncak, Oyun, Çocuk, Teknoloji

ABSTRACT

Through archaeological studies, we can see many tools made of ceramics in the history of humanity. Throughout the ages, they have been indispensable objects of different areas of our lives sometimes as a storage container, sometimes as an object of prayer, and sometimes as toys.

Ceramic products, which have a wide usage area, have taken their place in the world of children. In this process, a wide variety of toys are found, from toy cars made of ceramics, babies, whistles to marbles.

With the industrial revolution that started in the second half of the 18th century and the developing technology, ceramic toys have been replaced with different materials as in other areas, and there has been a significant decrease in the construction of ceramic toys in this research, the history of ceramic toys in the process of decrease and the toys of different materials used instead of these toys have been mentioned.

Keywords: Ceramics, Ceramic Toys, Toys, Games, Children, Technology

ÖNSÖZ

Bu çalışmayı hazırlamamda bana olumlu eleştirileri ve sabrı ile yön gösteren danışmanım Prof. Halil YOLERİ'ye ve bana emeği geçen tüm hocalarıma çok teşekkür ederim. Ayrıca hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme, bana dünyanın en güzel duygusunu yaşatan oğlum Rüzgar'ın annesi sevgili eşim Ayşe GÜMÜŞOĞLU'na teşekkürü bir borç bilirim. Oğlum Rüzgar, bu çalışmada bana ilham veren tek varlığımdır. Çalışmamı severek her bir ayrıntısını merak edip oğlumu düşünerek yaptığım için çok memnunum.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	ii
TUTANAK.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix

BİRİNCİ BÖLÜM

OYUN VE OYUNCAK KAVRAMLARI

1.1..Oyun.....	2
1.1.2. Oyun Türleri.....	2
1.2. Oyuncak.....	4
1.2.1.Çocuk ve Oyuncak.....	9
1.2.2. Oyuncak Üretimi.....	9

İKİNCİ BÖLÜM

SERAMİK OYUNCAK

2.1. Seramik Oyuncaklar.....	12
------------------------------	----

2.2.Günümüzde Oyun Dışı Seramik Oyuncak Üretimi	19
2.3. Günümüzde Oyun ve Oyun Dışı Kullanılan Seramik Oyuncaklar	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMA

UYGULAMA.....	32
SONUÇ.....	36
KAYNAKÇA.....	38
ÖZGEÇMİŞ	

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1- Çıngırak, günümüz alıştırma oyunlarında kullanılan bir oyuncak	3
Şekil 2- Sembolik oyun	3
Şekil 3- Sek sek oynayan çocuklar	4
Şekil 4- Fransa'daki kazılardan ortaya çıkan şövalye token oyuncağı (12-15. yy, Fransa) ..	6
Şekil 5- İS 2. yüzyılda Mısır'da fildişiinden bebekler	7
Şekil 6- Çember ile oynayan çocuk tasvirli Roma vazosu, M.Ö 460	12
Şekil 7- Yoyo ile oynayan çocuk figürü, Antik Yunan, M.Ö 440	13
Şekil 8- Antik Yunan oyuncakları. Hayvan figürleri, tekerlekli atlar, yo-yo ve terra-cotta bebekler	13
Şekil 9- Amphipolis, Makedonya, Yunanistan kazılarında toplanıp sergilenen terra-cotta oyuncaklar, British Museum Greek Toys	14
Şekil 10- İndus Vadisi Uygarlığı'ndan günümüze kalan öküz başı biçimli kilden oyuncak, New Delhi Museum	14
Şekil 11- Pişmiş toprak oyun takımı. Roma Dönemi, MS 1-3. Yy	15
Şekil 12- Antik Yunan dönemi, kilden bir topaç, M.Ö. 5.yy	15
Şekil 13- İznik'teki Roma tiyatrosu kazısında bulunan bir at figürünü	16
Şekil 14- İznik'teki Roma dönemi tiyatro kazısında bulunan at başı, 6 cm	17
Şekil 15- Hasankeyf'te bulunan kuş formunda düdük, 12- 15. Yy	17
Şekil 16- Çayönü, kil koyun figürünü (Yeni Taş Çağı M.Ö. 8.500- 4.500)	18
Şekil 17- Oyuncak köpek sırsız figürün, 11-12. Yy	18
Şekil 18- Hediyelik seramik oyuncak yapan bir dükkan, Atina –Yunanistan	19
Şekil 19 –Oyun dışı hediyelik üretimi devam eden antik seramik oyuncaklar	20
Şekil 20- MÖ 950-900 yıllarından bir mezarda bulunan, bir Antik Yunan oyuncağı.	20

Şekil 21 – Yunanistan’da üretilen oyun dışı kullanılan hediyeelik oyuncak at	21
Şekil 22 –Oyun dışı kullanılan yeni üretilen seramik oyuncaklar	21
Şekil 23- Antik Mısır dönemi, ahşaptan bir topaç	22
Şekil 24- Günümüzde üretilen ahşap topaç	22
Şekil 25- Günümüzde plastikten üretilen topaç (beyblade)	23
Şekil 26- Ahşap yo-yo, Londra Müzesi, MS 450	23
Şekil 27– Plastik ve metalden üretilen yoyo	24
Şekil 28- Akron bölgesinde bulunan antik kil bilyeler	24
Şekil 29- El dekorlu porselen bilyeler (David Chamberlain koleksiyonu, 19.yy)	25
Şekil 30- Günümüzde seri üretilen cam bilyeler	25
Şekil 31 - Pişmiş Torak Düdük, Antik Yunan, Antalya Müzesi	26
Şekil 32– Seramik düdükler, Türkiye 2019	27
Şekil 33- Plastik düdükler	27
Şekil 34- Seramik bebek, Mısır, MS 1-5 yy	28
Şekil 35 - Ahşap kaideli Alman porselen bebek	28
Şekil 36 - Mardin’in Kızıltepe, 7.500 yıllık oyuncak araba M.Ö. 5500-3000	29
Şekil 37 Seramik kumbara araba	29
Şekil 38- Seramik oyuncak köpek	30
Şekil 39 Seramik köpek figürü	30
Şekil 40– Uygarlıkların en eski oyuncaklarından; çingirak	32
Şekil 41 – Çekirdek Model	33
Şekil 42– Alçı dökümü için hazırlık	33
Şekil 43 - Her iki tarafının da kalıbı alındıktan sonra çekirdek içinden çıkartılıp alçının kurutulması ve arkasından modelin döküm işlemi.	34

Şekil 44 – Boncukların yerleştirilmesi	34
Şekil 45 – Çıngırak	35
Şekil 46 - Oğlum Rüzgar çıngırakla oynarken	35

BİRİNCİ BÖLÜM

OYUN VE OYUNCAK KAVRAMLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Oyun

Oyun; zekâ, yetenek, sosyalleşme, öğrenme gibi birçok değeri içeren kişiliğin temel yapı taşıdır. Çocukların el ve zekâ becerilerinin ilerlemesinde en çok öneme sahip etkinlik çeşididir. Oyun; belli bir amaca yönelik veya amaçsız, kurallı ya da kuralsız olarak yapılan, her durumda çocuğun isteyerek veya istem dışı ama mutlaka zevk aldığı fiziki bir eylemdir, sosyal gelişimin ilk adımı olan, yaşamın bir parçası ve çocuk için en etkin öğrenme sürecidir.

Oyun, çocuğun gelişimi ve yetiştirilmesi yönünden çok önemli bir kavramdır ve çocuk açısından bakıldığında oyun, çocuğun en önemli işi, oyuncaklar ise bu işin en önemli aracıdır. (Aral, Gürsoy ve Köksal, 1981; 9)

John Huizinga (1955), Rubit, Fein ve Vandenberg (1983)' in çalışmalarında oyun; davranışsal eğilim ve gözlenebilen davranışlar olarak görülmektedir. Fromber (1922) oyunun karakterini düşünme, sembolleştirme, aktif ve kurallı bir şekilde ilerlemeye dayanan bir etkinlik olarak tanımlar. Brosterman (1977)'e göre oyun anaokulunun sunduğu tüm etkinliklerdeki ilk hedeftir. Bu etkinlikler dans etme, şarkı söyleme, resim yapma, bahçe işleri veya hikâye okuma gibi alt dallara ayrılır, ortak noktaları ise hedefin oyun ile tamamlanmasıdır. Piaget'e göre oyun, çocukların çevrelerini anlamlı hale getirerek bu çevrede kendi rollerini belirlediği bir sistemdir.

1.1.2. Oyun Türleri

Oyun türleri; içeriklerine, yaş gruplarına, oynanış şekillerine, oynanma amaçlarına, oynanan materyallere ve daha birçok etkene bağlı olarak çeşitlilik gösterir. Bu tür sınıflandırmalar oyunun çocuk üzerindeki etkisini araştırırken kolaylık sağlar. Bilişsel gelişim kuramına göre çocuk oyun grupları alıştırma oyunları, sembolik oyunlar ve kurallı oyun olmak üzere üç başlık altında toplanır (Piaget, 1962).

Alıştırma oyunlarında; çocuklar rastlantılı tekrarlardan manipülatif amaçlara yönelir ve bu hedefler doğrultusunda oyuna devam eder.

Şekil 1- Çingirak, günümüz alıştırma oyunlarında kullanılan bir oyuncak.
(<https://www.e-bebek.com/fisher-price-cantali-cingirak-seti-p-fpr-dfp25/>)

Sembolik oyunlarda; çocuğun eylem döngüsü sembolik bir dizi haline gelir. Saf alıştırma oyunlarının da sembolik oyunlara bürünmesi mümkündür.

Şekil 2- Sembolik oyun

(<http://www.parentsdergisi.com/cocugunuz-kendi-basina-oyun-oynayabilir/>)

Son olarak kurallı oyunlar; bilişsel gelişim kuramı (Piaget, 1962) çatısı altında incelenir. Piaget'e göre bilişsel gelişim beynin ve sinir sisteminin olgunlaşması ve bireyin çevreye uyum sağlaması sonucunda gerçekleşmektedir. Bu tür oyunlarda oyunu oynayan kişiler kolektif bir durumda kendilerini bulabilir ve eylemler kurallar ile geliştirilir. Örnek verecek olursak, çocuklar

bir noktadan belli bir noktaya kadar seke seke giderler ve varılacak noktaya ilk olarak giden oyunu kazanır.

Şekil 3- Sek sek oynayan çocuklar

<https://galeri.uludagsozluk.com/r/sek-sek-419407/>

1.2. Oyuncak

Oyun araçlarının genel adı oyuncaktır. Oyuncak; sözlükte üç farklı şekilde tanımlanır. Bunlar, oynayıp eğlenmeyi sağlayan çeşitli nesne ve araçlar, kolay ve önemsiz iş, başkaları için bir araç konumuna gelmiş, güçsüz kimsedir. (TDK, 2019)

Oyuncak tarihinin insanlık tarihi kadar eski olduğu ileri sürülebilir. Oyuncak tarihi konusunda uzman gazeteci Jane Fredlund 1973'te yayınladığı “Biz Böyle Oynardık.” adlı oyuncak tarihi kitabında en eski oyuncağın top olduğunu ve bu topun da çamurdan top ya da kartopu olarak ilk insanların kendilerini ve çocuklarını eğlendirmek amaçlı kullandıklarını yazmıştır. Antik çağda ise oyuncaklar daha çok taştan, hayvan kemiklerinden, kilden, tahtadan üretilirken, sanayi devrimi sonrasında oyuncak üretiminde ciddi değişiklikler olmuştur. Bu değişiklikler sadece biçimsel olmakla kalmamış aynı zamanda oyuncağın çocuk yaşantısındaki yeri yeniden şekillendirilmiş ve çocuğun eğitimi konusunda oyuncaklar önem kazanmıştır (Helmut NEIMAN, Oyuncak Gelişim Tarihi, 1980).

Antik çağlarda oyuncakların yapıldıkları malzemeler bakımından günümüze çok azı ulaşsa da o dönem oyuncakların çoğunlukla pişmiş topraktan yapıldığı gözlemlenir. Buna ek olarak ahşap ve fildişi oyuncaklara da rastlanır. Taştan, kilden ya da kurutulmuş meyveden yapılan seramik bilyelerin çocukların en eski oyuncakları olduğu sanılmaktadır (Helmut NEIMAN, Oyuncağı Gelişim Tarihi, 1980).

Antik çağ oyuncakları incelendiğinde oyuncaklar, sadece çocukların hayata hazırlanmaları konusunda onlara yardımcı olan minyatür nesneler olarak kalmamıştır, aynı zamanda onların ruhsal gelişimini sağlayan birer simge olarak da hayatlarında yer aldığı gözlenmiştir. Kutsal günlerde gerçekleşen eylemlerde hem bir çocuk oyuncacı hem de mistik bir güç imgesi olarak düdük kullanımına rastlanır. Müzik bu eylemlerin vazgeçilmezidir ve böylece düdük eşliğinde ortaya çıkan melodinin bereket getireceğine ve mutluluk ortamı yaratacağına inanılırdı. Bugün hala kullanılan düdük çocukların ilgisini çekerek onların farklı ses tonları ile tanışmalarında önemli bir rol oynar.

Bütün çağlarda çocukların oyuncakları arasında hayvan figürleri özel bir yer tutmuştur. Eski çağlarda bile, inek, kedi ve köpek gibi evcil hayvanların çocuk oyuncakları arasında önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. O çağın çocuklarının evcil hayvanla meşgul oldukları ve insanın en önemli yoldaşı olarak ona saygı gösterdikleri düşünülebilir. (Neihmann H., Çeviren Bekir Onur) Büyük olasılıkla, hayvanların küçük boyutlu figürlerle temsili, yalnızca bir oyuncak özelliğı taşıyor, çoğu tapınak kazılarında bulunan minyatür heykeller, bu figürlerin tapınma amacıyla da kullanıldığını gösteriyor.

Antik çağ oyuncak yapımında değerli malzeme kullanımına pek rastlanılmasa da, Ortaçağda oldukça özel bebek tipleri ortaya çıkmaktadır. Bu dönemde köylerde ve kentlerde oturanlar için basit kil bebekler pazarlarda ve panayırarda çok ucuza satılıyordu. Bunun yanında soylular için gösterişli giysileriyle şövalye “tocken” gibi oyuncaklar da üretiliyordu.

Şekil 4- Fransa'daki kazılardan ortaya çıkan şövalye token oyuncacı
(12-15. yy, Fransa)

<https://www.alamy.com/stock-image-knights-and-horses-pilgrims-tokens-5-fragments-date-12th-15th-century-168180754.html>

Kilden oyuncak bebek yapımının İ.Ö. 2. yüzyılda Mısır'da başladığı düşünülmektedir (Niemann, 1991: 56). Heinrich Schiliemann, Truva'nın en alt tabakalarının birindeki bir çukurda küçük toplarla birlikte "çingirak bebek" adı verilen kilden bir bebek bulmuş; bunun en eski Yunan bebeği olduğunu ifade etmişti. 6. yüzyılda Yunanistan'da seramikten bebek yapan ustalar vardı. Hareketli kol ve bacakları olan, kilden yapılan bu bebekler pişiriliyor, boyanıyor ve giydiriliyordu. Mısır'da özel, zarif, süslü oyuncaklar varlıklı ailelerin çocuklarına göre yapılıyordu. (Neihmann H., Çeviren Bekir Onur).

Şekil 5- İS 2. yüzyılda Mısır’da fildişinden bebekler

<https://yildizca.com/oyuncak-bebegime-ne-oldu-eskicaglardan-gunumuze-oyuncak-bebek-tarihine-goz-atin/>

Sanayi devrimi sonrasında gelişen teknolojiler sayesinde tüm nesnelerde olduğu gibi oyuncak üretiminde de büyük değişimler olmuştur. Artık el işçiliği ve zanaatkârlık kendini makine üretimine ve seri üretime bırakmıştır. Her şeyin daha fazla ve daha kolay üretilmesi temel amaç haline gelmiştir. Gelişen sanayi ve teknoloji dünyasında oyuncakın seri üretimi ilk defa Almanya’da kurulan Nuremberg bölgesindeki fabrikalarda başlamıştır. Burada kullanılan malzemeler zamanla çeşitlenmiş ve üretilen oyuncaklar kukla formuna yakın biçimlenmiştir. Sanayi devrimi sadece oyuncakın üretildiği malzemelerin değişmesini sağlamamış, aynı zamanda o dönemde ve o döneme kadar akıllarda olan “çocuk” algısının yeniden şekillenmesini sağlamıştır. 20. yüzyılın başlarında 0- 6 yaş arası çocuklar için pedagojik bir reform talep eden sesler gittikçe yükselmeye başlamıştır. Pestalozzi, Fröbel ve Montessori’nin görüşleri geniş ölçüde

yayılmıştır; böylece oyuncuğun yapımının ve kullanımının çocuğun eğitimi açısından öğrenmede kullanılmasının önemi ilk kez vurgulanmıştır (Fröbel, 1947 ve Montessori, 1972).

Sanayi Devrimi'ne kadar çocukların yaşlarına özel davranışları ve eğitim ihtiyaçları yetişkin sınıfından kesin bir çizgi ile ayrılmazken bu dönemde yeni bir çocuk algısı oluşmuş ve çocukların yetişmeleri için daha uygun bir ortam sağlanmıştır. Ayrıca oyuncakların çocuk eğitiminde yer alması sanayi devri dönemine denk gelmektedir. Günümüzde ise oyuncak çocuğun yaratıcılığını geliştiren, onun hayatını ve karakterini şekillendiren aktif bir nesne konumundadır. Çocuğun toplumdaki cinsiyet rolünden istediği mesleğe uzanan roller dizilimi oluşturmaktadır.

Çocukların yaşadıkları çağda kullanılan teknolojik araç gereçlerden, oyuncuğun gelişimini, toplumsal ve ekonomik koşulları, bunların değişimini bir dereceye kadar öğrenmek olasıdır. Dolayısıyla, Ortaçağda oyuncakların şövalyelerle ve atlarla, bugün de astronotlarla, roketlerle ve bilgisayarlarla ilgili olması şaşırtıcı değildir. Bu nedenle, insanların ve içinde yaşadıkları çevrelerin özelliklerini, söylencelerini ve geleneklerini dikkate almak gerekmektedir. Toplumsal ve ekonomik koşulların oyuncak aracılığıyla yansıtılması, yalnızca oyuncakların oyun içerikleriyle değil, aynı zamanda oyuncak yapımında kullanılan malzemelerle ve yapım süreçleriyle de ilgilidir. 1820'li yıllarda bebek oyuncakların ilk kez porselenden seri üretimi başlamıştır. Sanayi devrimi çağında metal, plastik gibi oyuncakların üretimi yaygınlaştı. (Neihmann H., Çeviren Bekir Onur).

Maria Montessori; çocuk eğitimini ve okul öncesi eğitimini olduğu kadar, çocukların yüksek düzeyde oyunlarının kuramını ve pratiğini de etkilemiştir.

Montessori, kendi yarattığı “Montessori malzemesi” aracılığıyla çok sistemli, aynı zamanda “kendi kendine gerçekleştirilen” bir eğitim düzeni hedeflemiştir. Montessori oyuncaklarla, yoğunlaşma yeteneğini, aynı zamanda bazı duyuları ve onlarla ilgili becerileri eğitmeyi, böylece gözle ölçüm almanın gelişimini, örneğin renk, biçim, dokunma, ısı ve işitme duyusunun gelişimini ve gözle elin eşgüdümünü sağlamayı amaçlamaktadır (Montessori, 1972).

1.2.1 Çocuk ve Oyuncak

Çocuklar çevresinde bulunan hemen hemen her nesneyi oyuncak olarak kullanabilirler. Taş, toprak, ağaçlar, tava, tencere vs. her şey; giyinme, yemek yeme, otobüse binme ve seyahat etme, yatma, uyuma ve hatta son zamanlarda televizyondaki dizileri taklit ederek dizi kahramanı, çizgi filmdeki bir nesne, çocukların ellerinde oyuna veya oyuncığa dönüşebilme potansiyeli olan olgulardır.

“Çocuk oyunları çocuk eğitimi ve gelişimi ile toplumsal, kültürel açılardan önemli olduğu gibi, eğitimbilim ve ruhbilim açılarından da önem taşımaktadırlar. Eğitimbilime göre çocukların eğitimde en etkin yol oyundur. Çocuk yaşam için gerekli olan davranış, bilgi, beceri vb şeyleri onun içinde kendiliğinden öğrenir”(Seyrek, Sun 1991; 3-4).

1.2.2. Oyuncak Üretimi

Yapıldığı dönemin ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerini yansıtan oyuncaklar; basit olarak halk tarafından üretildiği gibi, günümüzde sanayi ürünü olarak da büyük miktarlarda üretilmektedir. Oyuncak tarihi uzmanı Hillary Kay de (1993) "Geçmişte ve Günümüzde Oyuncaklar" başlıklı bir yazıda oyuncığın gelişimi ile bilim ve teknolojinin paralel seyrini vurgulamaktadır. 20. yy 'da oyuncaklar değişen teknolojiyi olduğu gibi yansıttı; bu yansıtma oyuncakların yalnızca tasarımında değil yapımlarında kullanılan malzemede ve geliştirilmelerinde başvurulan yöntemlerde de

oldu. Ancak Hillary Kay bugünkü oyuncak tasarımının çoğunun kökeninin geçmişte olduğunu belirtmekten de geri kalmaz. Örneğin ağlayan bebeğin patenti ilk kez 1916'da alınmış, kayıtlara geçen ilk konuşan bebek, 1824'te imal edilmiştir. 1880'de sütanne bir bebek yapılmış, 1866'da beslenebilen bebeğin patenti alınmıştır. Böylece bugün yeni üretilen birçok oyuncağın kökeninin geçmişe dayandığı görülmektedir. Kay şunu ifade eder: bugün kalelerinin yerini, Ninja kaplumbağalar karargâhı, dans edip şarkı söyleyen teneke oyuncakların yerini, Ferrariler almıştır. Alfabe blokları ve ilk okuma kitapları ise yerlerini konuşan bilgisayarlı oyuncaklara bırakmıştır" (Kay, 1993).

Yazar Pauline Flick'in (1985) "Oyuncakların büyük çoğunluğu her zaman çocuğun büyükleri taklit etme girişimlerini yansıtır. Bunun açık bir örneği dünyanın her yerinde bulunan küçük kız çocuğu bebeği; çiftlik hayvanları, mobilyalar, askerler, arabalar ve günümüzde uzay gemileri de aynı değişmez kalıbın örnekleridir." diyerek oyuncağın çocuklar için yetişkinlerin yaşamına bir hazırlık niteliği taşıdığını belirtmektedir. Sosyolog Kemal İnal'a göre (Modernizm ve Çocuk) ise oyuncak; kapitalist sistemin bir parçası haline gelmiş ve amacından saparak yetişkin dünyasına hizmet eden bir piyasa ürünü halini almıştır.

Kısacası, oyuncak üretimi çağlar değiştikçe hem malzeme hem amaçlar yönünden değişmiş, yetişkinlere ve çocuklara hizmet eder hale gelmiş üstelik toplumun hangi ekonomik ve sosyal yapıya sahip olduğunu da yansıtır olmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

SERAMİK OYUNCAK

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. Seramik Oyuncaklar

İnsanın seramik ile tanışmasından sonra, günlük hayatın en çok kullanılan nesneleri seramikten yapılmaya başlanmıştır. Bunların kap kacak şeklinde biçimlendirildiğini yapılan kazılardaki buluntularda sıklıkla görürüz. Farklı kullanım amaçlarına göre bu tip nesneler çağlar boyunca seramiğin varlığını sürdürmüştür. Günlük hayatın gerektirdiği nesnelerin formuna giren seramik günümüzde yapılan kazılarda kolayca anlam kazanırken bazı parçalar kenarı ayrılmış ve onların ne olduğu ile ilgili ciddi düşünceler yürütülmüştür. Bu parçalar genellikle çocukların oyun aracı diğer bir deyişle oyuncak olarak nitelendirilmiştir. Kazılarda en çok karşılaşılan seramik oyuncaklar genellikle “çingirak, bebek, topaç, minyatür kap, minyatür testi, oyuncak kuş, tavuk, horoz, güvercin, domuz, ayı, oturma, kukla, teker...” gibi figürlerdir. (Sevim, 2012)

Şekil 6- Çember ile oynayan çocuk tasvirli Roma vazosu, M.Ö 460

<https://br.pinterest.com/pin/477874210444098749/?lp=true>

Günümüzde “hulahop” olarak adlandırılan çember çevirme oyununun da temelleri geçmişe dayanır. Roma dönemi vazolarından ve kabartmalarından çember çevirme

oyununun oynandığını ve insanların bunu seramik objeler üzerinde yaptıkları bezemelerde tasvir ettiğini görüyoruz.

Şekil 7- Yoyo ile oynayan çocuk figürü, Antik Yunan, M.Ö 440

<http://kisbyto.blogspot.com/2013/06/yo-yo-celebration.html>

M.Ö. 500 yılına ait bir Antik Yunan belgesi oyuncak kavramından bahseden en eski belgelerden biridir ve bu belgede tahta ve terrakottan yapılmış yoyo oyuncağından bahseder. Ancak yoyonun Çin’de M.Ö. 1000 yıllarında dahi oynanan bir oyuncak olduğu yapılan kazılarda görülmüştür.

Şekil 8- Antik Yunan oyuncakları. Hayvan figürleri, tekerlekli atlar, yoyo ve terra-cotta bebekler

<https://amarti35.wordpress.com/2017/04/26/jocs-infantils-a-lantiga-grecia/>

Uzunel, (2015, Antik Yunan ve Roma Oyuncakları Üzerine) çalışmasında oyuncak buluntularını incelemekle kalmamış aynı zamanda antik dönem yazarlarının eserlerini, çeşitli kazılardan ortaya çıkan vazolar üzerindeki resimli sahneleri, mezar taşlarını ve yine kazılardan çıkan çeşitli kabartma objeleri inceleyerek antik dönem oyuncaklarını anlamaya çalışmıştır.

Şekil 9- Amphipolis, Makedonya, Yunanistan kazılarında toplanıp sergilenen terra-cotta oyuncaklar, British Museum Greek Toys

<https://www.ancient.eu/image/6834/greek-ceramic-toys/>

Şekil 10- İndus Vadisi Uygarlığı'ndan günümüze kalan öküz başı biçimli kilden oyuncak, New Delhi Museum

<http://arthistorysummerize.info/Art./ceramic-and-pottery-in-india-in-ancient-times/>

Şekil 11- Pişmiş toprak oyun takımı. Roma Dönemi, MS 1-3. yy

<https://www.instagram.com/p/BtTXC7-FlNr/>

Homeros'un İlyada isimli eserinde (MÖ 7-8. yy)“döndü topaç gibi, yalpa vurdu sağa sola...” olarak geçen topaç oyuncacı seramik oyuncaklardan bir diğeridir. El ile veya torna ile şekillendirilerek deriden yapılan ip ile kullanılır. Değişik formlardaki topaçların ortak amacı bırakıldığında kendi etrafında dönerek çocuğun eğlencesine hizmet etmektir.

Şekil 12- Antik Yunan dönemi, kilden bir topaç, M.Ö. 5.yy

<http://arkeofili.com/antik-dunyadan-gunumuze-ulasmis-19-oyuncak/>

Medeniyetlerin beşiğı olan Anadolu’da yapılan arkeolojik çalışmalar oyuncak tarihine oldukça geniş bir ışıık tutar. Anadolu hem kıtaları birbirine bağılayan bir geçit, hem de insanların yaşamayı setiğı ilk yerleşim yerlerine ev sahipliğı yapmış topraklardır. Bu nedenle Anadolu’da yapılan arkeolojik çalışmalarda bulunan oyuncaklar seramiğın oyuncakla buluşmasındaki ayrıntıları gösterebilir. Robert Lionel Seguin’e göre (1976) en zengin oyuncak koleksiyonlarına Anadolu’daki kazılardan ulaşılmıştır. Bu koleksiyonların içinde kazılarda ortaya çıkan bulgulara göre çocukların oynadığı pişmiş topraktan oyuncaklarda; kurbağı, öküz gibi hayvan fiğrleri ile bebek, kuklalar kullanılmıştır. Ülkemizdeki müzeler seramikten üretilmiş farklı dönemler ve tarihlerin zengin bir oyuncak koleksiyonuna sahiptir.

şekil 13- İznik’teki Roma tiyatrosu kazısında bulunan bir at fiğrini.
<http://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=101&Sayfa=249>

Şekil 14- İznik'teki Roma dönemi tiyatro kazısında bulunan at başı, 6 cm.

<http://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=101&Sayfa=249>

Şekil 15- Hasankeyf'te bulunan kuş formunda düdük, 12- 15. yy

<http://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=101&Sayfa=249>

Şekil 16- Çayönü, kil koyun figürini (Yeni Taş Çağı M.Ö. 8.500- 4.500)

https://www.academia.edu/23691139/ESK%C4%B0_UYGARLIKLARDA_%C3%87OCUK_OYUNLARI_VE_OYUNCAKLAR

Şekil 17- Oyuncak köpek sırsız figürin, 11-12. yy

<http://millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=101&Sayfa=249>

2.2. Günümüzde Oyun Dışı Seramik Oyuncak Üretimi

Günümüz oyuncaklarının işlevi ve formları ile tarihsel süreç içerisinde üretilen oyuncakların işlevi aynıdır. Bu amaç doğrultusunda oyuncağın temel amacı oyun ve temel kahramanı çocuktur. Oyun kavramının ve çocuğun sosyal yapısı değiştikçe oyuncağın işlevi değişir. Oyuncaktaki form değişiminin çeşitliliği ise temelini değişen teknolojiler, eğitim ve gelir seviyesi üzerine kurar. Seramik oyuncağın günümüzdeki yansımalarından bahsederken örnek teşkil edecek unsurlar ya işlev ya da form olarak bu amaca hizmet eden oyuncaklar olacaktır.

Seramik oyuncakların yansımalarını günümüz oyuncakları üzerinden değerlendirilirken, “seramik oyuncak” geleneğinin günümüzde de sürdüğünü görmekteyiz. Günümüzde kullanılan seramik oyuncakların çeşitliliğine değinmeden önce bilinen şudur ki Yunanistan’da bugün hala antik dönem seramik oyuncakları üreten bir yer mevcuttur.

Antik Yunan oyuncaklarını günümüzde üreten ve bu oyuncakların internetten satışını yapan “Atina’da bulunan bir dükkan “değerlerin yeniden keşfedilmesi” anlayışıyla üretime devam etmektedir.

Şekil 18- Hediyelik seramik oyuncak yapan bir dükkan, Atina -Yunanistan

Nikis 50, Athens / Attica 105 58, Yunanistan

Şekil 19 – Günümüzde oyun dışı hediyeelik üretimi devam eden antik seramik oyuncaklar

http://www.atticblack.com/Products_Ancient_Toys.asp

Bu dükkanda pişirme kapları, sofrta takımları (tabaklar ve Eski Agora'dan diğer siyah sırlı seramikler) takılar ve eski oyuncaklar (bebekler, topaçlar, figürinler, arabalar) bulunur.

Şekil 20- MÖ 950-900 yıllarına tarihlenen bir mezarda bulunan, bir Antik Yunan oyuncağı.

<https://antiksirlar.com/konular/antik-duenyadan-19-oyuncak.490/>

Şekil 21 – Yunanistan’da üretilen oyun dışı kullanılan hediyelik oyuncak at

http://www.atticblack.com/Products_Dolls_Figurines.asp

Şekil 22 –Oyun dışı kullanılan yeni üretilen seramik oyuncaklar

http://www.atticblack.com/Products_Ancient_Toys.asp

Oyuncak tarihini bilmek, bugün üretilen oyuncakların hangi amaca hizmet ettiğini anlamak için önemlidir. Günümüzdeki pek çok oyuncak modelinin, antik çağlarda kilden, seramikten, dişten ve kemikten yapılan oyuncak formlarının devamı gibidir.

Seramik oyuncuğun yeniden canlandırılması teknolojiye adapte olduğunda daha

güçlü sonuçlar doğurmuş ve pazardaki yerinin genişletmesini sağlamıştır. Bilinen en eski oyuncaklardan kilden ve ahşaptan yapılmış topaçlar örnek verilecek olduğunda, artık seramik olmayan fakat tasarımı ve ortaya çıkışı eski topa tan alan “beyblade” oyuncacı örnek verilebilir.

Şekil 23- Antik Mısır  nemi, ahşaptan bir topaç

<https://tr.pinterest.com/pin/374361787751551051/?lp=true>

Şekil 24- Günümüzde üretilen ahşap topaç

<https://www.ogrencihediye.com/topac-adet-fiyati->

Beyblade oyuncacı; işlev olarak hala geleneksel yapısını korusa da artık kullanılan malzeme bakımından form değişikliğine uğramıştır. Eski topaçlardaki ipli sistem yerini çekilebilen bir dişli sisteme bırakmıştır.

Şekil 25- Günümüzde plastikten üretilen topaç (beyblade)

<https://www.snapdeal.com/product/4d-system-beyblade-metal-masters/628535628111>

Seramik olmaktan çıkıp farklı malzemelerden yapılan bir forma dönüşen bir diğer oyuncak ise “yoyo” olmuştur. Yoyolar pek çok kültürdeki yerini korurken çeşitli turnuvalar ve değişik tasarımlarla vazgeçilemeyen bir oyuncak olarak tarihteki yerini korumaktadır.

Şekil 26- Ahşap yo-yo, Londra Müzesi, MS 450

<https://tr.pinterest.com/pin/506795764302958470/>

Şekil 27– Plastik ve metalden üretilen yoyo

<https://www.amazon.com/Schylling-Retro-Metal-Yo-Toy/dp/B013WLVAVQ>

Günümüzde üretilen yoyolara ek olarak rengarenk ışıklar ve seslerin eklenmesi çocukların ilgisini çekmektedir. Yoyolar ve Beyblade ürünleri göz önüne alındığında oldukça basit bir işlevi olan bu oyuncakların gelişen teknoloji ile günlük hayata adaptasyonlarının ne denli güçlü olduğu açıkça görülebilir.

Bir diğer örnekte bilinen en eski oyuncaklardan biri olan bilye oyunudur. Farklı büyüklüklerde ve farklı malzemelerden yapılan bilyeler eskiden olduğu gibi bugün de çeşitli motiflerle üretilmeye devam edilir.

Şekil 28- Akron bölgesinde bulunan antik kil bilyeler, The American Toy Marble Museum:

<http://www.american toy marbles.com/akronhist.htm>

Antik çağlarda meyve çekirdekleri, çakıllar ve pişmiş topraktan yapılan bilyeler, 18. yy sonrasında mermer veya camdan yapılmaya başlanmıştır. Renkli cam bilyeler, ülkemizde misket, meşe gibi isimlerle bilinir. (Kaynak: wikipedia)

Şekil 29- El dekorlu porselen bilyeler (David Chamberlain koleksiyonu, 19.yy)

<http://acikradyo.com.tr/arsiv-icerigi/bilye-misket-cicoz>

Şekil 30- Günümüzde seri üretilen cam bilyeler

<https://www.wikiwand.com/tr/Misket>

Oyuncak kavramı tarihsel süreç içerisinde pek çok biçime girmiştir. Sanayi devrimi sonrası gelişen teknoloji, değişen hammadde ve seri üretim ile birlikte oyuncak teknolojisinde gelişmeye başlamıştır. Teknolojik gelişmelerine göre basit bir sınıflandırma yapacak olursak oyuncak 5 başlık altında incelemek mümkündür. (Ak, D. 2006).

Günümüzde kazılardan elde edilen oyuncaklar bu sınıflandırma içerisinde değerlendirilirse “sistemsiz basit oyuncaklar” ve “mekanik oyuncaklar” başlığı altında toplamak mümkündür.

2.3. Günümüzde Oyun ve Oyun Dışı Kullanılan Seramik Oyuncaklar

Seramik oyuncuğun günümüzdeki yansımalarını oyuncuğun hareketi ile incelemek, bu yansımaları anlamlı kılmak adına faydalı olacaktır. Günümüzde seramik oyuncaklar, yerini ve işlevini hala korumaktadır. Bu tür oyuncaklara örnek olarak topaç, yoyo, düdük ve çingirak gibi oyuncak örnekleri verilebilir. Seramikten yapılan bu oyuncakları bugün kullanılmaya devam edilmesi bunların hareketli ya da ses çıkararak çocukların ilgisini çeken nesneler olmasıdır.

Günümüzde hala oyuncak olarak kullanımına devam edilen düdüklerin üretimi her ne kadar plastik ya da metal olsa da bugün hala seramik düdük yapımı devam etmektedir.

Şekil 31 - Pişmiş Torak Düdük, Antik Yunan, Antalya Müzesi

(Bener, 2008)

Şekil 32– Seramik düdükler, Türkiye 2019

<https://tr.dhgate.com/product/wholesale-dropship-new-arrival-water-bird/403844812.html>

Şekil 33- Plastik düdükler

<https://tr.dhgate.com/product/cheap-customized-printing-plastic-whistle/438514737.html>

Düdükler gibi, oyuncak bebekler farklı malzemelerle üretilse de bu oyuncaklarda seramikten üretim hala devam etmektedir. Porselen bebekler hem form, hem işlev bakımından geçmişteki kullanımın günümüze devam ettirmektedir.

Şekil 34- Seramik bebek, Mısır, MS 1-5 yy

(<https://ancientegyptian.weebly.com/rag-doll.html>)

Şekil 35 - Ahşap kaideli Alman porselen bebek

Rebecca Viktorian, 2019

<https://urun.gittigidiyor.com/antika-sanat/alman-oyuncak-porselen-bebek-ahsap-kaideli-rebecca-victorian-damgali-boy-40-cm-432688447>

Oyun dışı kullanılan seramik oyuncaklar ise seramiğin bu oyuncaklardaki

formunu devam ettirirken onlara farklı işlevler yüklemiştir. Antik çağlarda yapılan pişmiş topraktan arabaların hareket eden mekanizmaları artık kullanılmazken bu arabalar biblo olarak varlığını sürdürür.

Şekil 36 - Mardin'in Kızıltepe, 7.500 yıllık oyuncak araba

M.Ö. 5500-3000

<http://arkeofili.com/antik-dunyadan-gunumuze-ulasmis-19-oyuncak/>

Şekil 37 Seramik kumbara araba

<https://kutahyaporselen.com/seramik-araba-kumbara-54>

Çocukların oyuncakları olarak kullanılan hayvan figürleri de bugün amacını değiştirerek bir süs eşyası olarak biblolarla karşımıza çıkmaya başlamıştır.

Şekil 38- Seramik oyuncak köpek figürü, Meksika, M.Ö. 1500-4000
<https://www.sukelalist.com/antik-dunyadan-10-modern-oyuncak>

Şekil 39 Seramik köpek figürü
https://www.peramezat.com/urun/seramik-kopek-biblosu-imalatci-damgali-13x26_2

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMA

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMA

Araştırmanın Amacı

Dünyanın en eski oyuncaklarından bir benzeri olan çingırağı yaparken ilk düşüncem teknoloji devrimi olmasaydı ya da insanlar petrole bu kadar bağımlı kalmayıp yine de gelişselerdi ve plastik ya da metal oyuncaklara gerek duyulmadan günümüzde hala bu tür oyuncaklar üretilseydi nasıl olurdu sorusu oldu. Bu nedenle böyle bir uygulama yapmayı istedim.

Şekil 40– Uygarlıkların en eski oyuncaklarından; çingırak

M.Ö. 4000 Kayseri

Şekil 41 – Çekirdek Model

Gümüşoğlu, 2019

Şekil 42– Alçı dökümü için hazırlık.

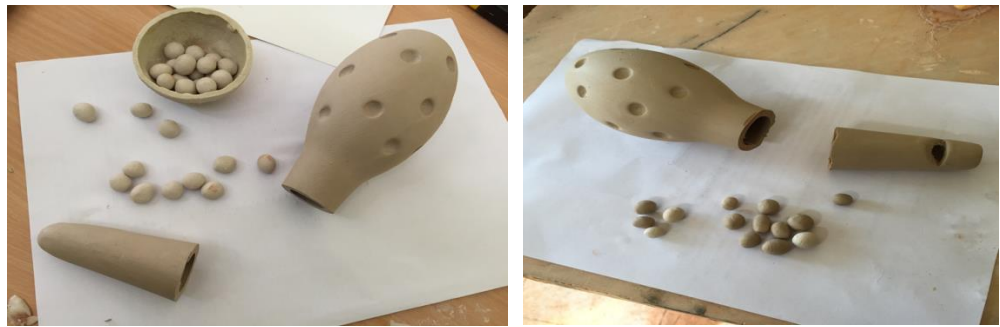
Gümüşoğlu, 2019

Delikler yerleri belirlendikten sonra kalıp almak için çamurdan hazırlanan kalıp yatağına tam yarısından gömme yöntemi ile yerleştirilmesi ve arap sabunu ile (alçıdan alçıyı ayrıştırmak için) iki kere köpürtülüp temizlendikten sonra alçı dökümüne hazır hale getirildi.

Şekil 43 - Her iki tarafının da kalıbı alındıktan sonra çekirdek içinden çıkartılıp alçının kurutulması ve arkasından modelin döküm işlemi.

Gümüšoğlu, 2019

Şekil 44 – Boncukların yerleştirilmesi.

Gümüšoğlu, 2019

Bu çalışmamda çocuğun oynayabileceği bir çalışma olarak hem çingirak hem de bir düdük olabilir mi diye düşünerek, ek bir özellik daha kazandırdım ve düdük de ekledim. Bu konu başarılı sonuç verdi.

Şekil 45 – Çingirak
Gümüšoğlu, 2019

Şekil 46 - Oğlum Rüzgar çingirakla oynarken.
Gümüšoğlu, 2019

SONUÇ

Oyuncaklar yaşamış tüm insan varlığının geçmişine ışık tutan, kullanıldığı dönemin yaşantısını ve kültürünü yansıtan nesnelerdir. Sosyal ve kültürel bir değere sahip olan oyuncaklar; doğada kolayca bulunabilen taş, kemik, tahta ve kil gibi en basit malzemelerin kullanımı ile yapılarak binlerce yıl öncesine dayanan oyun geleneğinin günümüze dek devam etmesini sağlamıştır.

Bu süreç içerisinde insanın gelişimi ve değişimi ile beraber, oyun için kullanılan araç gereç ve yöntemler de değişmiştir. Hızla gelişen insanoğlu, teknolojinin de gelişmesi ile farklı türden malzemeler kullanarak oyuncak üretmiştir. Her gün gelişen dünyamızda insan çok ciddi bir tüketim toplumu haline gelmiş ve beraberinde hızlı bir üretim gereksinimi ortaya çıkmıştır. Tek bir üründe birçok özelliğin bir arada olduğu oyun türleri ve oyuncaklar ortaya çıkmıştır. İnternetin hayatımıza girmesi ile küreselleşen dünyamız, insana yalnızca yakın çevresindeki insanlarla değil; dünyanın diğer ucundaki farklı bir dil ve kültürden insanlar ile de “online” oyunlar oynama imkanı sunmuştur. Sanayi devrimi sonrasında değişmeye başlayan kentleşme süreci ile birlikte çocuklar için eğlenceli bir araç olan oyuncak anlayışı tamamen değişmeye başlamıştır. Tabletler, telefonlar ve bilgisayarların gelişmesi farklı türden oyunların gelişmesine neden olmuştur. İnternet ile beraber gerek kültürel gerekse toplumdaki sosyal yapıda değişimler başlamıştır. Yazılım temelli bu oyunlar tek bir teknolojik alet içerisinde pek çok oyun erişimine sahiptir.

Antik dönemden bugüne oyun kültürünün ve oyuncakların izlemiş olduğu gelişim aşamalarına bakacak olursak temel olarak aslında hedeflenen amaç; oyuncak ile oynayıp hoşça vakit geçirmek, el becerilerini geliştirmek ve eğlenirken öğrenme temellidir. Bugün ise oyunlar içine yerleşen psikolojik dürtüler ile çocuğa hedefler verilip, bunların harfiyen yapılmasına yönlendiren ve bazen çocuğu kaybetmeye kadar yol açan tehlikeler ortaya çıkmıştır. Oyuncak kavramının kendi çocukluğum ve çocuğumun yaşadığı kısa dönemde bile ne kadar değişikliğe uğradığını görebiliyorum.

Bu çalışmamda, antik dönemden bugüne oyun kültürünün ve oyuncakların izlemiş olduğu gelişim aşamaları ve hangi oyuncakların aynı kaldığı, günümüzde hala

oyun amaçlı veya amaç dışında kullanılıp kullanılmadığını, seramik malzeme ile yapılan pişmiş toprak oyuncakların bu kültür içerisindeki yeri ve önemi incelenmiştir. Sanayi devriminden sonra kilden oyuncaklar azalmış olmasına rağmen hala birkaç seramik oyuncağın oyun amaçlı kullanımı devam etmektedir. Buna rağmen seramiğin yapısı gereği kırılması ve çocuğa zarar vermesi düşünüldüğünden çoğunlukla oyun dışı kullanımı ile varlığını sürdüreceği gözlenmektedir.

KAYNAKÇA

- AK, D. (2006). *Oyun ve Oyuncak kavramlarının Tarihsel ve Kültürel Değişimine Endüstriyel Tasarım Açısından Bir Bakış*, yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2006
- AKBULUT, D. (2009). *Günümüzde Geleneksel Oyuncaklar*, Milli Folklor, 182-189.
- AKURGAL, E. (1993), *Anadolu Uygarlıkları*, Net Turistik Yayınları, 4. Baskı, İstanbul.
- BAYRAK, A. *Oyuncağın Tarihi İnsanlık Kadar Eski*, Hürriyet Gazetesi (28.03.2010)
- BENER, S.S. (2013) *Antik Çağda Oyun ve Oyuncaklar*, İstanbul: Kitap.
- CHILDE, G.,(1993), *Tarihte Neler Oldu*, Ankara.
- ÇAM, A. (2006) *Antik Çağda Pişmiş Toprak Oyuncaklar*, Seramik Federasyonu Dergisi, Sayı:18
- DİLLER, A. (2010) *Arkeolojik Buluntularda Oyun ve Oyuncak*, Muğla Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Muğla
- Evliya Çelebi Seyahatnamesi. Cilt I, 1.Kitap, Dersaadet, İkdam, 1896.
- FRÖBEL, F. (1947), *Theori des Spiels*
- FLICK, P. (1985), *Old Toys*
- İNAL, K. (2007), *Modernizm ve Çocuk*, Sobil Yayıncılık
- KAY, H. (1993) "Toys, post and present", What Toy, cilt 6, 1991/92
- KEJANLI, T. (2005), *Anadolu'da İlk Yerleşmeler ve Kentleşme Eğilimleri*, Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları
- MARTINEZ, E. H. (2012). *Oyuncak Türü Olarak Pişmiş Toprak Düdükle*,. Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt 2 - Sayı 2 - Ağustos.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2014) *El Sanatları Teknolojisi*, Oyuncak Modelleri, Ankara

MONTESORI M. (1972), *Die Entdeckung des Kindes*

OĞUZ M. Öcal, Petek ERSOY, (2004) *Türkiye’de Yaşayan Geleneksel Çocuk Oyunları*, Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (THBMER) tarafından yayımlanan.

ONUR, B.(2002), *Oyuncaklı Dünya*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları

ONUR, B. (1994). *Toplumsal Tarihte Çocuk*,. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

ONUR, B. (2010). *Oyuncaklı Dünya Oyuncağın Toplumsal Tarihi*, Ankara:

ÖZKUL, N. (2002) İznik Roma Tiyatrosu Kazı Buluntuları (1980-1995) Arasındaki Osmanlı Seramikleri. Ankara, Kültür Bakanlığı Yayını:

ÖZKUL, N. (2014) *Anadolu Arkeolojisinde Bazı Seramik Oyuncaklar*, Milli Folklor, Sayı 101.

SEYREK, H. ve M. Sun. *Çocuk Oyunları. Beşinci Baskı. İzmir: Mey Yayınları*, 1999.

SEVİM, C. & Gönül, E. (2012).*Tarihsel Süreç İçinde Oyuncağın Gelişimi ve Seramik Oyuncaklar. Sanat ve Tasarım Dergisi*, cilt 2, 2, 23-31.

SOYUPAK, O. (Tarihsiz), *Erken Çocukluk Dönemine Yönelik Ahşap Oyuncak Tasarımı ve Nitelikleri*

UZUNEL, A. T. (2015), *Antik Yunan ve Roma Oyuncakları Üzerine*, Uluslararası Oyuncak Kongresi, Erzurum

YALÇIN, M. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Mekanlarında Fiziksel Çevrenin Çocuk Gelişimine Etkisi Ve Mekan Oluşumunu Etkileyen Psiko-Sosyal Belirleyiciler*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi

YARAŞ, A.- Yaraş, C. (Aralık 2010), *Antik Çağda Oyuncaklar ve Günümüze Yansıması, Günümüzde Çocuk Oyunlarında ve Oyuncaklarında Yaşanan Değişimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Ankara, 61-74.

ÖZGEÇMİŞ

Ad, Soyad: Taşkın GÜMÜŞOĞLU

Doğum Yeri ve Yılı: Artvin, 1974

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitimi

Yüksek Lisans 2008, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Yüksek Lisans

Pedagojik Formasyon 2011, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon

Lisans 2002, Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü

İş Tecrübesi

2006-2008 Konya Özel Bahçeşehir Koleji Tek.Tas,Resim ve Seramik öğretmenliği

2009-2018 Işıl Saygın Güzel Sanatlar Lisesi Heykel Öğretmeliği.

2018 II. Dönemi Mehmet Emin Yurdakul İöo. Tek.Tas.Öğretmenliği

2018-2019 Toki Turgut Özal Orta Okulu Tek.Tas.Öğretmenliği.

Burslar

2004-2005 TEV Bölüm Birincisi Bursu

2003-2004 TEV Üstün Başarı Bursu

Sertifikalar

Autocad Sertifikası

Dernekler

İzmir Heykel ve Seramik Sanatçıları Kurucusu ve Dernek Başkan Yardımcısı